

sausio mėn. 3 ir 4 d. pranešimai

TARYBINIS Rokiškis

LKP(b) ROKIŠKIO APSKRIEČIO IR APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Nr. 1 (41)

Rokiškis, 1945 m. sausio mėn. 6 d.

KIEKVIENO PILIEČIO PAREIGA 1945 METAIS

Su šypsena ir viltimi sutinkame 1945 metus, tikėdamiesi, kad jie atneš mums naujus laimėjimus ir galutinį fašistinio žvėries sunaikinimą.

Pažvelgę į 1944 metų karo eigą, mes aiškiai matome milžiniškus didvyriškosios Raudonosios Armijos laimėjimus, nes mūsų kariai ne tik priešą išvijo iš tarybinių žemių, bet taip pat įžengė ir į jo paties teritoriją, kur jis dabar negailestingai naikinamas. Taigi 1945 metai bus pergalės metai.

Kad greičiau priartinus pergalę, naujieji metai kiekvienam piliečiui uždeda naujų pareigų ir uždavinių. Kiekvienas Tarybų Lietuvos pilietis privalo į viską žiūrėti daug rimčiau, negu praėjusiais metais. Tarybiniai piliečiai turi nusimesti nuo okupacijos laikų užsilikusią pesimizmo ir mieguistumo skraistę. Turi demaskuoti visus įvairiai besidangstančius liaudies priešus, kurie įvairiais būdais trukdo atstatyti tvarkingą tarybinę santvarką.

Naujieji metai reikalauja iš mūsų, kad visi pilnai suprastume ir įsisąmonintume gyvenamojo momento svarbumą ir karo meto pareigas. Taigi kiekvienas darbininkas privalo kuo rimčiau atsiduoti savajam darbui, šalinti okupantų paliktą netvarką ir simuliacijos ydą, pakelti kuo aukščiau savo darbo našumą, nes tik darbu daug kas galima laimėti.

Valstiečio pareiga visomis

išgalėmis atlikti tai, ko reikalauja vyriausybė. Praėjusiais metais daug neryžtingumo ir apsilaidimo buvo pastebėta pas valstiečius prievolių pristatyme. To neprivalo būti šiais metais. Priešingai, visi valstiečiai uždėtus valstybės privalomus pristatymus ir visa kita turi išpildyti su didžiausiu stropumu, kad būtų verti tarybinio piliečio garbės, o tuo pačiu bus didelė parama Raudonajai Armijai, kuri neša taip visų laukiamą pergalę ir taiką.

Intelligentai, kaip pažangiausiaji mūsų tautos dalis, turi visomis išgalėmis įsitraukti į atstatomąjį darbą, naikinti pasirodantį biurokratizmą, kuris sutinkamas mūsų įstaigose ir jį, kaip nepageidaujamą elementą, iš tarybinių įstaigų pašalinti. Tarybinio inteligento pareiga pašalinti visus nesklandumus, kurie sutinkami kiekviename žingsnyje dėl neįsitraukimo į tarybinio gyvenimo reikalavimus.

Naujieji metai reikalauja pašalinti visas okupacijos liekanas ir karo padarytus sunaikinimus, išgydyti tas skaudžias žaizdas, kurias mums padarė okupantai. Vadinasi reikia įsitraukti į naują ir didelį kūrybinį darbą visomis išgalėmis ir priemonėmis, kad naujai atstačius laimingą tarybinės šalies gyvenimą, kuris suklestės tik tada, kada visi pilnai suprastume gyvenamojo momento rimtumą ir jo statomus mums reikalavimus.

ryti vitrinas ir tuo padėti skaitantiems susivokti šių dienų gyvenimo eigoje. Deja, nors ir yra valsčių miesteliuose tos vitrinos, bet dažnai jos būna tuščios; be to, kai kuriose vietose vitrinos yra tokioje apverktinoje padėtyje, kad tiesiog prašyte prašosi komjaunimo pagalbos jas prižiūrėti.

Vitrinos paskirtos yra tam, kad ji būdama atitinkamoje vie-

Sausio mėn. 3 d. Lietuvos kariuomenė, puolanti Lučenec miestą, kaudamasi užėmė eilę gyvenamųjų vietovių. Laikė kautynių sausio mėn. 2 d., šiame rajone mūsų kariuomenė paėmė į nelaisvę 2320 vokiečių kariškių.

Budapešto rajone buvo tęsiamas naikinimas apsuptos priešų grupuotės ir užimta 136 kvartalai rytinėje miesto dalyje ir 31 kvartalas vakarinėje dalyje.

Į pietų rytus nuo Komarnos miesto mūsų kariuomenė atmušė stambias priešų atakas, kuriomis priešas bandė prasilausti prie apsuptos grupuotės Budapešte. Su labai dideliais nuostoliais priešui pavyko užimti keletą kaimų.

Kituose fronto baruose žymių pasikeitimų neįvyko.

Sausio mėn. 2 d. mūsų kariuomenė visuose fronto ruožuose pamušė ir sunaikino 61

priešo tanką. Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi numušta 21 priešų lėktuvas.

Sausio mėn. 4 d. Budapešto rajone mūsų kariuomenė tęsdama miesto valymą nuo priešų, užėmė 277 kvartalus. Tuo pačiu į šiaurės vakarus nuo Budapešto mūsų kariuomenė atmušė stambių jėgų priešų pėstininkų ir tankų atakas, kuriomis priešas, nežiūrintis į didelius nuostolius, bandė prasilausti į pagalbą savajai apsuptai grupuotei Budapešto mieste. Sausio mėn. 3 d. šiame rajone mūsų kariuomenė pamušė ir sunaikino 78 priešų tankus ir paėmė į nelaisvę 1162 vokiečių ir vengrų kariškius. Oro kautynėse ir zenitinės artilerijos ugnimi Budapešto rajone numušta 58 priešų lėktuvai.

Tarybinis Informacijų Biuras.

Vietoje pieno priimami rūkyti lašiniai, lydyti taukai

TSRS Paruošų Liaudies Komisariato nurodymu, tie valstiečiai, kurie dar neatliko 1944 metų privalomų pieno pristatymų valstybei, gali vietoje pieno statyti sūdytus ir rūkytus lašinius arba lydytus kiaulių taukus, tokiu santykiu: vienas kilogramas lašinių arba lydytų taukų vietoje dvidešimt vieno kilogramo 3,5% riebumo pieno.

Lašinius ir taukus turi priimti visos pieninės, sūrinės ir visi grietinės nugriebimo bei surinkimo punktai. Iš valstiečių priimami lašiniai turi atitikti šiuos reikalavimus: jie turi būti

pakankamai kieti, baltos spalvos, vidutinio storumo (vidurkis ne mažiau 5 cm), neperaugę raumenimis ir gero skonio. Nepriimami kiaulių papilvių lašiniai, surūdyję ar kitaip sugedę, išspausti arba nuriebalinti, labai stora oda, buvusių kuilių lašiniai ir visai švieži nesūdyti minkšti lašiniai.

Priimami lydyti kiaulių taukai turi atitikti šiuos reikalavimus: gero skonio, baltos spalvos, pakankamo kietumo, nesugedę ir be pašalinių arba kitų gyvulių rūšių taukų priemaišų. (T. L.)

Gautas traktorių transportas mūsų mašinų traktorių stotims

Šiomis dienomis gautas pirmasis traktorių transportas, susidedęs iš 45 naujų tarybinių traktorių, skirtų mūsų atsikuriančioms MTS. Gauti traktoriai paskirstyti į Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės MTS.

Greitu laiku bus gauti pa-

pildomi traktorių transportai, kurie bus paskirstyti į kitų apskričių MTS. Tokiu būdu ateinančių pavasarį vokiškųjų okupantų apiplėšties ir išgrobtiems darbo valstiečiams bus suteikta žemės ūkio darbams didelė techniškoji parama.

(T. L.)

Dienos III PASTABOS

Neįvertintas darbas

Dėl aktyvo apsilaidimo, daug nesklandumų randasi mūsų kaimuose ir miesteliuose. Šis reikalas liečia laikraščių vitrinas. Štai, pavyzdžiui, komjaunimo nutarimuose išpareigota pasida-

toje ir savyje talpindama vieną ar kitą laikraštį, galėtų supažindinti skaitytojus su dabartinio gyvenimo raida, o tuo pačiu prisidėtų prie tarybinės valdžios stiprinimo, nes apie spaudos reikšmę jau nebetenka ir kalbėti. Tuo labiau tas yra būtiną dabar, kada jaučiama laikraščių stoka, ir ne kiekvienas pilietis gali kokią nors laikraštį susižvejojti.

Juodupei vitrinos laikraščius išpučia vėjas, Panemunėlyje vitrina visai tuščia, o Skapiškyje ji net nublokšta ant žemės. Jeigu vitrinos yra padarytos, idėta nemaža darbo ir išeikvota medžiaga, tad komjaunimo pareiga kaip tik ir yra tas vitrinas taip tvarkyti, kad jos būtų prideramoje vietoje ir, žinoma, jokiū būdu ne tuščios!

Rūpestis

Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos ir Lietuvos KP(b) Centro Komiteto
1944 m. gruodžio mėn. 22 d.

N U T A R I M A S

apie priemones įstatymui „Dėl vokiečių okupacijos padarinių žemės ūkyje likvidavimo“ vykdyti

Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Taryba ir Lietuvos KP(b) Centro Komitetas pažymi, kad pagal įstatymą „Dėl vokiečių okupacijos padarinių žemės ūkyje likvidavimo“, grąžinusi valstybinę žemės nuosavybę ir visas darbo valstiečių teises į žemę, suteiktas Liaudies Seimo 1940 m. liepos mėn. 22 dienos deklaracija, iki 1944 metų gruodžio 1 dienos 14 oje apskričių, kurios buvo visiškai išvadotos iš vokiškosios okupacijos ligi 1944 m. spalio 8 dienos, gavo žemės 37.074 valstiečiai, iš viso 226.564 ha arba 90% skaičiaus valstiečių tose apskrityse gavusių žemės 1940-41 metais.

Tačiau vykdamas įstatymą „Dėl vokiečių okupacijos padarinių žemės ūkyje likvidavimo“, yra esminių trūkumų ir klaidų, kurios trukdo skubiausiai atstatyti žemės ūkį.

Daugelis vietos tarybinių ir partinių organų per menkai teįvertino tarybinės žemės valdymo tvarkos skubaus atstatymo politinę reikšmę, nepakankamai panaudojo teisių į žemę grąžinimo priemones darbo valstiečiams suburti apie tarybų valdžios organus, menkai t traukė į įstatymo vykdymo darbą žemės ūkio darbininkus, bežemius ir mažazemius valstiečius, silpnai vadovavo apskričių ir valsčių žemės komisijų darbu, parodė neryžtingumą, imant iš buožių ūkių darbinių gyvulių ir inventorius perteklių bei privalomai supirkinėjant karves, taip pat nesigriebė reikiamų priemonių, kad sutramdytų buožių sabotazą bei priešinėmsi įstatymui ir apsaugotų žemės gaunančius valstiečius nuo buožių grasinimų ir keršto.

Laikydami įstatymo „Dėl vokiečių okupacijos padarinių žemės ūkyje likvidavimo“ spartų ir tikslių įvykdymą pirmą eilę visų partinių ir tarybinių organizacijų pareiga, Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Taryba ir Lietuvos KP(b) Centro Komitetas NUTARIA:

1. Įpareigoti Respublikinę Žemės Komisiją, LKP(b) apskričių komitetus ir apskričių vykdomuosius komitetus ligi 1945 m. vasario 1 dienos užbaigti:

a) ištraukti į valstybinį žemės fondą žemių perėmimą ir žemės paskyrimą žemės ūkio darbininkams, bežemiams ir mažazemiams valstiečiams, taip pat ir grąžinimą teisėtiems valdytojams žemės ir turto, kuriuos buožės ir dvarininkai buvo pagrobę vokiečių okupacijos laikotarpiu;

b) darbinių gyvulių ir joms pašaro, inventorius, gyvenamųjų ir ūkio trobesių perteklius paėmimą iš ūkių, iš kurių imama žemės perteklius, ir to turto davimą žemės ūkio darbininkams, bežemiams ir mažazemiams valstiečiams ir vidutinių valstiečių ūkiams, ypatingai nukentėjusiems nuo vokiškosios okupacijos, taip pat tarybiniam ūkiams, mašinų traktorių stotims ir mašinų arklų nuomojimo punktam;

c) karvių ir veršingų telyčių ir joms pašaro privalomą supirkimą iš ūkių, iš kurių turi būti išimtas žemės perteklius, ir pirkimų gyvulių bei pašarų pardavimą bežemiams bei mažazemiams valstiečiams ir tarybiniam ūkiams.

2. Laikantis įstatymo „Dėl vokiečių okupacijos padarinių žemės ūkyje likvidavimo“, įpareigoti Respublikinę Žemės Komisiją, LKP(b) apskričių komitetus ir apskričių vykdomuosius komitetus:

a) aprūpinti žeme, būtinu inventorium, darbiniais ir produktiniais gyvuliais, p žarais, taip pat ir trobesiais pirmą eilę Raudonosios Armijos kovotojus ir jų šeimas, partizanus ir jų šeimas ir kitus darbo valstiečius, aktyviai kovojusius su vokiškaisiais grobikais;

b) sumažinti žemės plotą ligi 5 ha tų buožinių ūkių, kurių valdytojai ar gyvenantieji tuose ūkiuose jų šeimų nariai aktyviai rėmė vokiškuosius grobikus okupacijos laikotarpiu ir už savo veiksmus nėra patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Vienu ūkiu laikyti ir tuos ūkius, kurių valdytojai, teisiskai kad ir pasidaliję, valdo ūkį bendrai, nesudarydami atskirų ūkių.

3. Laikantis įstatymo „Dėl vokiečių okupacijos padarinių žemės ūkyje likvidavimo“ 5 ir 7 straipsnio, paimti į valstybinį žemės fondą visus turimus gyvulius, derlių, inventorijų ir trobesius į Lietuvą atgabentų vokiečių kolonistų ir liaudies priešų, pabėgusių su vokiečiais arba besislapstančių, nepaisant to yra ar nėra tuose ūkiuose likusių šeimoms narių ar giminių.

4. Skiriant žemę žemės ūkio darbininkams, bežemiams ir mažazemiams valstiečiams iš žemės perteklių, paimtų iš ūkių, nurodytų įstatymo „Dėl vokiečių okupacijos padarinių žemės ūkyje likvidavimo“ 3-me straipsnyje, žemės ūkio darbininkams, bežemiams ir mažazemiams duodama geresnė ar bent lygios kokybės žemė, kaip ta žemė, kuri paliekama nurodytiems ūkiams naudotis.

Žemės ūkio darbininkams, bežemiams ir mažazemiams valstiečiams, kurie 1940-41 metais buvo gavę blogos rūšies žemės sklypus, valsčių žemės komisijos turi paskirti kitus geresnės rūšies ir patogesnius žemės sklypus.

5. Nustatyti, kad žemės ūkio darbininkams, bežemiams, mažazemiams ir vidutiniams valstiečiams grąžina žemę, kurią iš jų okupacijos laikotarpiu buvo atėmę vokiškieji grobikai drauge su dvarininkais ir buožėmis, lygiai kaip ir naujai aprūpina žemę žemės ūkio darbininkus, bežemius ir mažazemius valstiečius valsčių žemės komisijos.

6. Pavesti Respublikinei Žemės Komisijai asmenims, gaunantiems žemės jos grąžinimo ar naujo paskyrimo tvarka, išduoti valstybinius aktus naudotis žeme neatlygintinai ir neribotą laiką.

Aktų išdavimą vykdo apskričių žemės komisijos per valsčių žemės komisijas.

7. Įpareigoti LKP(b) apskričių komitetus ir apskričių vykdomuosius komitetus per 1945 metų sausio mėnesį pasirūpinti, kad iš buožinių ūkių, pagrobusių žemę vokiškosios okupacijos laikotarpiu, būtų paimta dalis 1944 metų visų kultūrų derliaus, likusio po privalomų pristatymų atidavimo, proporcingai grąžinamam žemės plotui, ir kad ta derliaus dalis būtų perduota žemės ūkio darbininkams, bežemiams, mažazemiams ir vidutinių valstiečių ūkiams, atgavusiems savo žemę.

8. Nustatyti, kad tarybinių ūkių, mašinų traktorių stočių ir mašinų arklų nuomojimo punktų aprūpinimą žeme vykdo Respublikinė Žemės Komisija Respublikos Žemės ūkio Liaudies Komisarų pasiūlymu, o žemės skyrimą kitiems valstybės ir visuomenės reikalams, atitinkamų įstaigų ir organizacijų pasiūlymu, — vykdo apskričių žemės komisijos, kurių nutarimus vėliau tvirtina Respublikinė Žemės Komisija.

9. Valstybinis rezervinis žemės fondas, Respublikinės Žemės Komisijos nutarimu, perduodamas laikinai valdyti apskričių vykdomiesiems komitetams ir tarybiniam ūkiams.

10. Nustatyti, kad inventorius, gyvulių, derliaus ir trobesių paėmimą iš vokiečių kolonistų bei liaudies priešų ūkių ir inventorius, darbinių gyvulių, pašaro ir trobesių pertekliaus paėmimą iš buožinių ūkių, kurių žemės dalis turi būti pa-

imta, o taip pat inventorius gyvulių ir trobesių perdavimą žemės ūkio darbininkams, bežemių, mažazemių ir vidutinių valstiečių ūkiams, ypatingai nukentėjusiems vokiškosios okupacijos laikotarpiu, vykdo apskričių žemės komisijos, valsčių žemės komisijų pasiūlymu.

11. Nustatyti, kad kuliamašias mašinas, traktorius, daugia- vagius plūgus, lokomobilius ir kitas sudėtingas žemės ūkio mašinas, visus veislinius gyvulius, dalį darbinių bei produktinių gyvulių ir trobesių, imamų iš ūkių, nurodytų šio nutarimo 10-me punkte, Respublikinė ir apskričių žemės komisijos perduoda tarybiniam ūkiams, mašinų traktorių stotims ir mašinų arklų nuomojimo punktam.

12. Nustatyti, kad ūkių valdytojais, iš kurių imama žemės perteklius, už jų turimo inventorius darbinių ir produktinių gyvulių (melžiamų karvių ir veršingų telyčių), taip pat ir ūkinių bei gyvenamųjų trobesių slėpimą, gadinimą ir atidavimą kitiems asmenims traukiami baudžiamojon atsakomybėn.

13. Įpareigoti Žemės ūkio Banko Respublikinę Kontorą LKP(b) apskričių komitetus ir apskričių vykdomuosius komitetus ne vėliau kaip ligi 1945 metų vasario 1 dienos užbaigti TSRS Liaudies Komisarų Tarybos skirtų 15 milijonų rublių kreditų išdavimą stambiesiems raguočiams ir statybos medžiagai įgyti žemės ūkio darbininkams, bežemiams, mažazemiams valstiečiams ir vidutinių valstiečių ūkiams, ypatingai nukentėjusiems vokiškosios okupacijos laikotarpiu.

14. Įpareigoti LKP(b) apskričių komitetus, apskričių ir valsčių vykdomuosius komitetus sudaryti prie apylinkių vykdomųjų komitetų žemės ūkio darbininkų, bežemių ir mažazemių valstiečių aktyvą kasdieninę pagalbą, vykdamas šį nutarimą ir kitas priemones žemės ūkyje.

15. Įpareigoti Respublikinę Žemės Komisiją, LKP(b) apskričių komitetus ir apskričių vykdomuosius komitetus patikrinti teisingumą žemės grąžinimo ir valstiečių žeme aprūpinimo įvykdyto ligi šio nutarimo išleidimo.

16. Laikyti nustojus galiojančią Respublikinės Žemės Komisijos 1944 m. rugsėjo 5 dienos išaiškinimą.

Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos Pirmininkas
M. GEDVILAS
Lietuvos KP(b) Centro Komiteto Sekretorius
A. SNIĘČKUS

Kaip valstiečiai atliko pareigas 1944 metais

Pažvelgus į tik ką praėjusius 1944 metus, prievolių pristatymo daviniuose matome įvairiausiai mirgančius skaičius. Vienur tie skaičiai yra didesni, kitur mažesni, kas rodo, kad vienas valsčius ar apylinkė prievolių pristatymą atliko geriau, o kita blogiau.

Bendrai pažvelgus į visų kontingentų pristatymą, į akis krinta išvada, kad bulvių, mėsos ir pieno pristatymai yra žymiai didesni, negu grūdų. Pavyzdžiui, visoje Rokiškio apskrityje mėsos yra pristatyta 95%, pieno 78,8% ir bulvių — 70%. Tuo tarpu grūdų tik 44,6%. Nevienodai su valstybe valstiečiai atsiskaitė ir atskirais valsčiais. Turime keletą pavyzdžių. Geriausiai mėsos prievolę įvykdė iki gruodžio 20 d. Južintų (101%), Obelių (100%) ir Skapiškio (93%) valsčiai, o blogiausiai — Juodupės valsčius (62%). Pieno prievolės pristatyme pirmąją Kamajų (130%), Panemunelio (100%) ir Rokiškio (90%) valsčiai, o atsilikę Panemunio (41%) ir Skapiškio (60%) valsčiai. Bulvių pristatyme kiek geresnėje padėtyje randasi Kamajų (85%) ir Panemunelio (79%) valsčiai, o blogiausiai — Pandėlio valsčius (48%). Grūdų pristatymo atžvilgiu rezultatai yra gana nekokie visuose valsčiuose, bet blogiausiai viskas vyksta Pandėlio valsčiuje, nes čia grūdų išpildymo kontingentas tesiekia tik... 25%.

Padarius bendrą apžvalgą, pa-

sirodo, kad geriausiai savo pareigas atliko šių valsčių valstiečiai: Panemunelio Obelių, Rokiškio ir Kamajų. Mažiausiai prievolių teispildė Pandėlio, Panemunio ir Juodupės valsčiai.

Nors yra vartojamas žodis „geriausiai“, tačiau nereikia, kad tuose valsčiuose prievolės yra išpildytos taip, kaip reikalauja valstybė. Tai yra tik palyginimas su kitais valsčiais.

Darant galutiną išvadą, reikia pasakyti, kad 1944 metais prievolių pristatymas valstybei gerokai slūbavo. Rodos, kiekvienas valstietis turėtų gerai žinoti ir suprasti, ką reiškia atsiskaitymas su valstybe. Deja, šis įsisažoninimas pas daugelį dar nebuvo tinkamai supras tas, arba, jeigu ir supras tas, tai neįvykdytas. Kaip pav., buožė Liseckas Jurgis ir daug kitų buožių sąmoningai sabotuodami laikų nepristatė valstybei prievolių.

Taigi kiekvienas valstietis privalo dar ir dar kartą gerai įsidėmėti, kad kiekvienas grūdų centneris, kiekvienas mėsos ar pieno kilogramas yra didelė parama savo tautiečiams mieste ir Raud. Armijai, kuri negailestingai trūsina amžinuosius žmonijos priešus fronte. Kuo greičiau bus pasiekta pergalė, tuo greičiau sulauksime visi išsiilgtos taikos. Čia valstietis kaip tik ir privalo vykdyti tai, ką įsako valstybė, nes prievolių išpildymas — tai didelis smūgis priešui.

Apkrečiamosios ligos

Rašo gyd. P. V.

visokius maisto produktus ir sukrūvius, ypač su visokiais vaisiais, valgyti mūsų organizmą. Labai ligos ankryti platiną musės.

Vasarą nevalgyti žalių, nemirvintų vaisių, negerių nevirinto vandens, prieš valgį plautis rankas, saugoti nuo mūsų maistą ir valgio indus.

Ligos gydyme svarbiausią vietą užima tinkamas maistas; rimtos pradžioje ligonis gali gauti tik kruopų sunkos ir arbatos be cukraus — daugiau nieko. Labai yra svarbu dezinfekuoti ligonio išmatas ir skalbinius.

Dėmėtoji šiltinė — sunki, didesnelį mirtinumą duodanti apkrečiama liga. Ligos ankryti, kuris esti tik ligonio kraujyje, sveikiems perneša tik drabužinė utelė; be drabužinės utelės niekas negali apkrėsti dėmėtoji šiltinė. Svara, kova su utelė-

mis — svarbiausioji priemonė su šita sunkia ir pavojinga liga. Liga pasižymi stipriu karščiavimu, smulkiu raudonomis dėmėmis, kūno bėrimu. Įsidėmėtina, kad labai anksti ligonis pradeda kliedėti; dar turėdamas jėgų kartais staigiai šoka iš lovos ir pro langą ar duris pabėga. Kad nebūtų tokių nelaimingų atsitikimų, ligonį reikia labai akyliai žiūrėti. Ligonį reikalinga tuojau išvežti ligoninėn, nes visados liga esti labai sunki; ligonio patalynę ir visus drabužius reikalinga labai rūpestingai išdezinfekuoti, kad nei vienos utelės nei vienos gyvos glindos niekur nepasiliktų.

Atkrintamoji šiltinė plinta tuo pačiu būdu, t. y. per drabužines utelas, bet manoma, kad šią ligą dar gali išnešioti blakės. Liga pasireiškia dideliu

Rokiškis

Trijų dienų seminaras visiems valsč. mokytojams

1944 m. gruodžio mėn. 28, 29 ir 30 dienomis Rokiškio bern. gimnazijos patalpose įvyko seminaras valsčiaus mokytojams. Buvo laikytos paskaitos apie dialektinį ir istorinį materializmą, socialistinį turinį ir tautinę formą meno kuryboje, defektinųjų vaikų mokymą bei auklėjimą ir kt. Be to, mokytojai buvo plačiai supažindinti su tarptautine ir karo padėtimi.

Taip pat nemažą pasisekimą klausytojų — žiūrovų tarpe sukėlė pradž. mokyklos mokytojų vestos dvi pavyzdinės pamokos, po kurių iškilo diskusijos, iškeliant pastebėtus trūkumus bei geriausias puses tose pamokose.

Inspektorius Jokšas bendrais bruožais nušvietė pr. mokyklų mokytojams pionierių organizacijos reikalingumą mokyklose, sicinių laikraščių reikšmę ir tinkamą klasių išpuošimą.

Reikia pasakyti, kad šis trijų dienų seminaras, kuris buvo gana įdomus, praėjo tikrai jaukioje nuotaikoje.

Pasibaigus seminarui, Rokiškio Apskritis V.K.L. švietimo skyriaus vedėjas drg. Urnevičius dar tarė trumpą žodį į gausiai susirinkusius mokytojus, palinkėdamas jiems laimingų Naujųjų Metų sunkiame mokymo — auklėjimo darbe ir pareikšdamas viltį, kad ateinantieji metai ne tik mūsų tėvynei atneš šviesesnes dienas, bet ir visa žmonija susilauks taip laukiamos taikos.

Naujųjų Metų sutikimas

1944 metų paskutinįją dieną, sekmadienį, sutinkant Naujuosius Metus, kino salėje gausiai susitinkosiai visuomenė drg. F. deravičius skaitė turiną kalbą, kurioje plačiai nušvietė karo eigą nuo 1941 m. birželio mėn. 22 d., kartu paminėdamas didžius Raud. Armijos laimėjimus. Pabaigoje pabrėžė, kad į Naujuosius Metus žengiamo su naujomis Raud. Armijos pergalėmis fronte, o tuo pačiu — laukiamos taikos viltimi.

Po drg. Federavičiaus kalbos rokiškiečiai pirmąsyk turėjo progos išvysti savo Dramos Studijos kolektyvo pasirodymą, kuriam vadovauja rašytojas S. P. Gruodis.

Pračioje S. P. Gruodis paskaitė keletą savo ešraščių, o po to Dramos Studijos kolektyvo mokiniai suvaidino scenos vaizdelį „Pas burtininkę“ (autorius irgi S. P. Gruodis).

Vėliau sekė lelių improvizacija, o pabaigai Dramos Studijos kolektyvas padeklamavo eilėrašį „Naujųjų Metų Viltys“ ir padainavo savo studijos himną (autorius S. P. Gruodis).

Po įdomios programos nuotaikingai pasišokta.

Obeliai

Gražus pavyzdys

Obelių tarybinių ūkių grupė, susidedanti iš Obelių, Antanovišės ir Komariškio tarybinių ūkių, suaukojo 2090 rublių tankų kolonai „Žalgiris“ ir lėktuvų eskadrilei „Tarybų Lietuva“. Šiuo pavyzdžiu turėtų pasekti ir kiti Rokiškio apskrities tarybiniai ūkiai. Korespondentas

karščiavimu ir keletą kartų atkrinta; todėl ji ir vadinasi atkrintamąja šiltine. Visus ligonio drabužius ir patalynę reikalinga rūpestingai išvirinti ar išdezinfekuoti.

Vidurių šiltinė — tai beveik daugiausiai pasireiškianti liga. Dažniausiai ligos antkrūtis patenka mums su nevirintu vandeni, rečiau — su apkrėstu maistu, nuo nešvarių rankų ir t. t. Pirmykštis ligos antkrūtis šaltinis nedeinfekuotos ligonio išmatos ir šlapumas; iš čia visokiais būdais ligos antkrūtis patenka į vandenį, į maisto produktus ir per juos — į mūsų organizmą. Liga sunki ir pavojinga. Reikalingas labai sumanus ir atsargus ligonio prižiūrėjimas, ypač atsargus maitinimas. Pienas — geriausias jam maistas; tirštesnio maisto visai negalima duoti. Dėl netinkamos ligonio priežiūros ar maitinimo gali atsitiikti labai pavojingų dalykų. Ligonio skaltiniams ir

patalynei reikalinga dezinfekcija. Nuo vidurių šiltinės apsisaugoti vartojami skiepai; jie veikia iki pusantų metų. Be to, labai svarbu negeriti nevirinto vandens ir plauti rankas prieš valgį.

Čia buvo paminėtos tik svarbiausios apkrečiamosios ligos ir nuo jų apsisaugojimo priemonės. Bendrai dėl visų apkrečiamųjų ligų štai dar kas reikalinga pabrėžti. Nereikia leisti lankytojų, kad ligos neišnešiotų, einant ligonio kambarin, reikia apsivilkinti baltu drabužiu, o išeinant jį nusivilkinti ir gerai rankas nusiplauti su muilu, o paskui su subtilumu. Būnant ligonio kambariu, negalima ką nors dėti sau burnon, kad nuo apkrėstų rankų ligos antkrūtis vidun nepatektų; vadinasi, nei valgyti nei rūkyti negalima.

(Galas)

UŽSIENIO ŽINIOS

Kariniai veiksmai vakarų Europoje

Londonas, sausio mėn. 4 (Tass). Olandijoje tęsiasi patuliu veiksmas iš abiejų pusių. Sausio mėn. 3 d. rytą Ardennsko rajone sąjungininkų kariuomenė kontratakavo Granmenilį Atmušę atkakliu prieš pasipriešinimą, sąjungininkų daliniai turėjo žymių pasekmių. Sąjungininkų daliniai pasistūmėjo į pietus nuo Rošforo.

Pietinėje Ardennsko dalyje sąjungininkų daliniai pasistūmėjo apie vieną mylią į priekį — į pietus nuo Vekvilio ir veda kautynes miškingoje vietoje į rytus nuo Bonnriū.

Prie Bastonės užimtas Benonšan; sąjungininkų daliniai veda kautynes Lonšano ir Bursi rajonuose.

Prie Saaros upės sąjungininkų kariuomenė išvalė nuo prie-

šo rajoną, esanti 2,5 mylių į šiaurės vakarus nuo Folkingeno.

Į rytus nuo Saargeniundo, nedideli priešų daliniai forsavo Blis upę, į pietus nuo Habkircheno, bet sąjungininkų artilerija užtvėrė jiems tolimesnį kelią. Priešas įsibrovė į Grosdedersingena; prie Aacheno vedomos kautynės.

Miškingoje dalyje, į pietus ir pietų rytus nuo Botšo, priešų spaudimas sumažėjo.

Elzaso lygumoje, į šiaurę nuo Kolmaro, sąjungininkų kariuomenė atmušė priešų kontrataką ir pasiekė kai kurių laimėjimų.

Sausio mėn. 3 d. sąjungininkų sunkieji bombonešiai, lydimi naikintuvų, puolė 2 fabrikus Ruro rajone ir 2 prie Dortmundundo.

Karas Jugoslavijoje

Belgradas, sausio mėn. 4 d. (Tass).

Vyriausias Jugoslavijos Tautinio Išsivadavimo armijos štabas praneša, kad rytinėje Bosnijoje atmušti visi vokiečių įsikišimai iš Bieliny ir Brezovo. Tęsiasi kautynės pagal Lino upę. Ypatingai atkaklios kautynės vyksta prie Bosny. Nelaukta nakties ataka

jugoslavų daliniai privertė priešų priešakines kolonas skubiai pasitraukti. Prie Uny upės jugoslavų daliniai išlaisvino Deliane ir Dobro Selo.

Kroatijoje po 2 dienų kautynių jugoslavų daliniai užėmė Vaganacą, Puračićą ir eilę kitų gyvenamųjų vietovių.

Padėtis Graikijoje

Londonas, sausio mėn. 4 (Tass).

Sąjungininkų vyriausias štabas Viduržemio jūros karo veiksmų teatre praneša, kad Graikijoje buvo valoma centrinė ir rytinė Atėnų miesto dalis nuo partizanų. Paimtas kai kuris skaičius belaisvių.

Pirėjoje anglų kariuomenė užėmė naują sektorių į pietus nuo kelio, vedančio iš Atėnų į Pirėją.

Graikų tautinės gvardijos junginiai padeda anglų daliniam išitvirtinti išvalytuose nuo partizanų šaulių rajonuose.

Amerikiečių bombonešiai puolė Japoniją

Vašingtonas, sausio mėn. 3 d. (Tass).

JAV karinė ministerija praneša, kad amerikiečių „skraidančiosios tvirtovės“, kurių bazės buvo Saipano saloje, puolė Japonijos pramonės objektus Chonsiu saloje (Japonijoje).

Tokio, sausio mėn. 3 d. (Tass).

Iš Japonijos pranešama, kad šiandien apie 90 amerikiečių bombonešių B-29, kurių bazės randasi Mariansko salose, pasirodė virš Nagojos, tarp Osako ir Chamamasu. Osakoje ir Chamamasu išmestomis padegamomis bombomis padaryta kai kurių nuostolių.

Michailo Karolio pareiškimas apie palaikymą Vengrijos tautinio išsivadavimo laikinosios vyriausybės

Londonas, sausio mėn. 3 d. (Tass). Reuterio agentūros pranešimu, buvęs Vengrijos ministeris pirmininkas ir prezidentas grafas Michailas Karolis ir jo vadovaujanti Vengrijos taryba Anglijoje praneša, kad ji pilnai remia naująją laikinąją Vengrijos vyriausybę.

„Deka laikinojo tautinio išsivadavimo susirinkimo Debrecene, Vengrijos piliečiai vėl atgavo savo suverenitetą, — pareiškė Karolis. — Vengrija stovi prieš sun-

kiaus uždavinius. Ji būtina turi prisidėti prie Raud. Armijos ir dalyvauti kare prieš Hitlerį. Respublikos atstatymas yra nepaimamas gyvybinis uždavinys. Vengrija privalo atsakyti Šventojo Stepono tradicijai ir vainiko dėl to, kad šios tradicijos trukdo bendradarbiauti su Jugoslavija, Čekoslovakija ir Rusija. Žemės problema turi būti greitai išspręsta“.

Romen Rollano laidotuvės

Paryžius, sausio mėn. 4 d. (Tass).

Frans Pres agentūra praneša, kad vakar Klamsyje, dideliame publikos susibūrimė, buvo laidojamas Romen Rollanas. Prancūzijos vidaus ginkluotųjų pajėgų dalinis ėjo garbės sargyba. Prieš mirtį, Romen Rollano pageidavimu, buvo pravestas tik vienas pagerbimas, kurio metu visuomeninio mokslo pirmininkas Klamsi Millandr kalbėjo apie Romen

Rollano vaikystę, praleistą Klamsyje ir pažymėjo karštą meilę garsaus rašytojo šiam Prancūzijos žemės kampeliui, kuris užėmė pirmąjį maujančias eilutes jo kūrinuose.

Rašytojų Komitetas Paryžiuje, į kurio sudėtį įeina Diuamel, Mariak, Valeri, Dorželes. Aragon ir daug kitų inteligentijos atstovų pareiškė pasiūlymą Romen Rollano karštą perkelti į Panteoną.

TARYBU LIETUVOJE

Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas aplankė Kauno įmones

Šiomis dienomis LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas drg. Paleckis aplankė 13 Kauno m. įmonių, kur vietoje susipažino su jose vykstančiu gamybinio bei atstatymo darbu. (T. L.)

Kauno Pionierių Rūmai

Atstatytieji Kauno Pionierių Rūmai jau veikia.

Kauno mokyklų mokiniai su dideliu susidomėjimu užsiiminėja Pionierių Rūmuose organizuotose literatūros, istorijos ir geografinės rateliuose. Sekmingai dirba jaunų šokėjų baletu ratelis, vadovaujamas baletmeistro Kelbausko. Jaunieji artistai turi paip pat dramatinis ratelius ir chorą.

Visuose rateliuose dalyvauja daugiau kaip 200 Kauno mokinių. (T. L.)

Pirmieji techninio kursai darbininkams Vilniuje

Gruodžio 15 d. Vilniaus Žemės Ūkio Mašinų fabrike pradėjo veikti techninio kursai įmonės darbininkams. Kursus lanko 37 darbininkai, kurių dauguma tik šiemet pradėjo fabriko darbą. Tokiu būdu, jau-

nieji tekintojai, šaltkalviai ir kitų profesijų darbininkai turi galimybės kelti savo kvalifikaciją. Seni įmonės darbininkai, sparčiau, kursuose dalinasi su savo jaunesniaisiais draugais savo prityrimu. (T. L.)

Plečiama Vilniaus miesto vietinė pramonė

Vilniaus miesto vykdomoji komiteto vietinės pramonės skyrius ligi šiol Vilniuje atidarė 4 batsiuvių dirbtuves, 4 siuvyklas, 4 auto mašinų remonto dirbtuves, 1 rašomųjų mašinelių remonto dirbtuvę, tolio ir terpentino fabriką, ketaus liejyklą, muilo bei skalbimo mittelų fabriką. Pastarutiniu laiku pramonės skyriaus audaryta pintų baldų dirbtuvė, kurios darbininkai patys pasigamina žaliavos visam žiemos sezonui. (T. L.)

Panevėžio apskritis pirmąją mėsos ir pieno pristatyme valstybei

Paskutiniais duomenimis mėšos ir pieno pristatyme valstybei pirmąją Panevėžio apskritis. Apskrities valstiečiai mėsos pristatė jau 138%, o pieno 108%. Po Panevėžio seka Kedainių, Zarasų ir Švenčionių apskritys, kurios atliko mėsos priverolę 100%. (T. L.)

SKELBIMAI

Remiantis Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos 1944 m. lapkričio mėn. 30 d. mutarimu Nr. 208 „Dėl amatų verslo registracijos“ Rokiškio Finansų skyrius skelbia, kad visi amatininkai ir prekybos — pramonės įmonių savininkai privalo ligi š. m. 1945 sausio mėn. 10 d. išsiimti savo verslui 1944 m. registracijos liudijimus.

Todėl visi amatininkai ir prekybos — pramonės įmonių savininkai turi paduoti iki nurodyto laiko Finansų skyriaus mokesčių inspekcijai tuo reikalu pareiškimus pagal verslo vietę, o dėl kilnojamų verslų — pagal nuolatinę gyvenamąją vietą.

Vengiantieji registracijos bus baudžiami pinigine bauda arba traukiami tieson.

Finansų Skyriaus Vedėjas

1945 m. sausio mėn. 21 d. OBELIUOSE, ant Obelių ežero ruošiamos

dešimties metų sukaktuvių tradicinis ARKLIŲ LENKYNĖS

Arklių lenkynės kviečiami dalyvauti visi greitųjų arklių mylėtojai su savo žirgais. Lenkyniams priimami su erzalais, kumelėmis bei arkliais nuo 4 metų amžiaus. Lenkyniautojai registruojasi Obelių valsčiu. Vykdo. Komitete iki 1945 m. sausio mėn. 21 d. 10 val.

Premijos bus skiriamos daiktinėms ir pinigines.

Aukščiausia premija iki 500 Rub.

Arklių Lenkynėms Rokiškio Komitetas.

„Tarybinis Rokiškis“

Išleina trečiadieniais ir šeštadieniais. Redakcijos adresas: Rokiškis, Sodnų gat. 6. telef. 18. Redaguoja J. Vasiljevas